

א [קדושין ה: כה, ושי"ן]
ב [קמ"ט ה: ז' ב"ק קה:]
ג [ש"ס] [שבעות ז: א:]
ד [ר"ל ז: ד] [בבב"ד ה:]
ה [ג'רמ"ט י"ג, ו] [ב"מ ז:]
ו [ז'ל"ז כ"ט, ו] [ב"מ ז:]
ז [ז'ל"ז כ"ט, ו] [ב"מ ז:]
ח [ז'ל"ז כ"ט, ו] [ב"מ ז:]
ט [ז'ל"ז כ"ט, ו] [ב"מ ז:]

הגרות הב"ח

א) גמ' דאין קסדי להאי אן קסדי להאי ואפילו:

גליון הש"ס

תוס' ר"ה חזק וכו' בופר
הכל יוכיח. עיין משנת
מהרי"ל ח"א כלל ג' דף
טו ע"א ותשבות פ"ט
מלכות ח"ב סימן קס"ט:

הגהות הגר"א

א [ד"ש ד"ה והילך לא
הואלמס כ"ו. י"ב אכל
ה"ן חלק ע"ו וכתב
ד"ה מלה להואלמס וכתב
דוקא בפקדון ה"ן ק
ועמ"ש רבינו ח"מ ס' ת
פ"ו ס"ק י"ו:] [ב] תוס'
ד"ה ותנא כו' אף קשה
כו. י"ב וה"ה מפרש
דלוא משום הודאה מטיע
ליה ממתי' דודאי ממתי'
אף זה הודאה כלל אלא
דרי שם דפוסר כה"ל
ס"ל דמומטי' כדרי ממון
דקייט לכו כאלו כדרי כדרי
והא ממתי' דכדי' ומומטי'
לחלוק ליתו כאלו כדרי
הלקו ואין כאלו כדרי
הממתי' וע"ל ג' ה' תולא
כדרי ד"ה והילך שכתב
בגל מקום ס' דדוקא
בפקדון ה"ן ק [ועמ"ש
סס ב"מ ק"א]:

רבינו הגנאל

אלא תחת מגלגול שבועה
דעד אחר ונחתה גם
זה. ואיתנין לרביה מפוי
ועד אחר. ואמר' הכי
מה פירוש שחייבו
קנס מחייבו שבועה עדים
שמחייבו אותו קנס לא
כל שכן. ופרקינן מה לפי
שכן אינו בהכחשה כמו
שפירשנו למעלה. עד אחר
יוכיח שכן ישנו בהכחשה
ומחייבו שבועה. מה לעד
אחר שכן על מה שהעיד
עליו הוא נשבע תמורת
בעדים שעל מה שכפר
הוא נשבע פיו יוכיח
שמשלם במה שחייבו
ונשבע על מה שכפר וזה
הדין וכו'. ופרקי' מה
להצד השווה שבתן שכן
לא החזיק כפרן פ' אם
כפר הלוה והעיד עליו
עד אחר לא החזיק כפרן
שנאמר לא יקום עד אחר
באיש וגו'. וכן אם כפר
וחזר והודה לא החזיק
כפרן כדברא דאמר רב
אדם קרוב אבל עצמו
ואין אדם משיב עצמו
רשע תמורת בעדים עמו
כפר ובאו עדים והעידו
עליו [שהייבן] שהחזיק
כפר ונפסל. ודודאי לו
הכי וכי מי שכפר במלוה
נפסל והאמר רב חסדא
הכופר במלוה כשר לעדות
והא דר' חייא מלוה היא

ונדחית וכו'. והפירא. וחיורו
כדאמר למעלה. עד אחר אינו
בבית הדין אלא אפשר להשביע
העד וזו השבועה נדחת תורת
הזוהר מפעולו שאין אתה יכול לקיים
אחר דר' חייא מלוה היא

א) ע"י ב"מ אן שמעיק לבדי רבנו כו' באריכות יתכ. ב) נראה ד"ל ואיתנין לכו"י להא לאוקמה לעיל לבדי רבנו כו'.

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ד.

עין משפט
נר מצוה

יד א מ"י פ"ב מהל' טוען
ועתה הל' י' טועש
ח"מ סימן כ"ג ס"ד ועי'
כ"ב:
ב) ב מ"י פ"א הל' ג
ו"פ"ג הל' טו] סמך
ע"ן זה טועש ח"מ ס'
פ' ספקי ד' ו"פ' ע"ה ספקי
ז [כ"ד אלפס כלן ופ"ו
דשבעות דף ע"ד]:

מוסף רש"י

הכופר במלוה. ולא
נשבע וכו' ע"מ. כשר
לעדות. דמלוה להואלמס
ימנה ואינה עכשי דרו
ורואה לרמוזו עד שמיש
ד"ו [ב"ק קה:] ולא אמרן
שד' אמתוה הו"ל אלא
אשמועי' קמטמטי' ליה
משום דמלוה להואלמס ימנה
ואין עכשו דרו לפירו'
[שבועות ז: ח]. בפקדון
פסול לעדות. ואפילו
לא נשבע. דמשמע דכפר
לא חשד ליה אמתוה
[ע"מ] ומקמי' לה [לקמן
ה:] כגון דלמתי דכפר
דכ"ה: שמתא דכפר
ליה נקיש צידה ומפסיל
ל"ג ע"ה אלא שמתא דלי
באשמועי' מה ל' מלוה מה
ל' פקדון [ב"ק ק"ה].

רבינו הגנאל

ועשתים לו כאשר דמך וגו'
וכדתי' [ברישית] מעידי'ם
אנו באיש פלי שהוא בן
גרושה וכו' ולעולם אין
תורת הוהה אלא בשנים
ועד שיומנו שיהיה. בוא
וראה כיון דאמר רב [ש
ג ע"ה] עד וזמם משלם
לפי חלקו קמיש' עליה
והתניא אין משלמין ממון
עד שיומנו שניהן ותרצינא
להא דרב באומר העירו
הדומנו בבית דינו של
פלו' ותחייבונו ממון כי
האי גרונא משלם אבל
בשיתום עד אחר אין שם
תשלומין. ותנן גמ' ור'
משמען אומר מה שנים אין
הגרן עד שיומנו שניהן
אף שלשה עד שיומנו
שלשתן. ופרקי' דלמא רבי
חייא תורת הוהה לא פריך
לכומר זה או פירכא.
פ' ר' חייא תורת הוהה
חייא אמר לך רבי
חייא לא נדחת תורת
הוהה מפני אחר מפני כח
של עד אחר אלא מפני
שעד אחר אינו בא אלא
לשבוועה וכשיתום אינו
יכול להשביעו השבועה
שזמם לעשות לאחיו
וכיוצא בו נדחת תורת
הוהה בשני עדים שהעידו
על כהן שהוא בן גרושה
וכו'. ואיתנין ל' לאוקמה
לדר' חייא כמתניתין ולא
דמא דהא מתני' כי הכי
דאן סתדי להאי דכל מה
דתפיס תמתי' טלית דירידיה
היא אה [מ"ן] אן סתדי
אידך. א) ותוב מתני'
במאי ובסודי' (שהרי)
[הדרין] יהוה דיליה עליה
נשבע ותופס. לאפוקי דר'
חייא דעל מה שכפרה הוא
נשבע. אלא אי איתמר
התנא שנתא על אידך דר'
חייא דאמר מנה לי בידך
והלה אומר אין לך בידי
אלא ו' והילך חייב מאי
טעמא דר' חייא דאמר ליה

סלעים

הילך כיון דרדיין לא נתן מורה
דמאי דתפיס הילך הוא וקתי' ישבע
אמר הילך פטור דכיון דאמר ליה
הילך כמאן דפרע להו דמי ובשאר
הא לא מודה ליה ולא מידי הלכך
לאו

עד אחד יוכיח שישנו בהכחשה
וכהוהה. ספיר גרס הכא ובהוהה
כיון שע"י הוהה דבורו צטל ואין
להקשות מה לפיו שכן אינו
משלם בהוהה תאמר בעדים
שמסלמין בהוהה וכו' יוכל לומר
עד אחד יוכיח [שמסלם כי מה
שהעד אינו משלם כשהוא מוחס
אינו חומר] אלא לפי שבעדותו
אינו מחייבו ממון לכן הואיל
ועיצורו צטל כשבי שני בהוהה
דכסמוך עד מה הזד פרכינן
פירכא ליה משום דעל מה הזד
פרכינן פירכא כל דהו ורבי
חייא אפי' על מה הזד לא פריך
ליה משום דמה שאינו משלם
העד כשמוס זהו גריעומו לפי
שלא היה כח בעדותו לחייב
ממון:

הצד השווה [שבתן] מענה
כו'. ו"ת *כופר אחד שני
שע"י טענה וכפירה פטור ויש
לומר דזהלך השוה שבהן יש
טענה חשובה דכשמודה מקלמ
או עד מכחישו נראה דמשקר
ולכך יש שזועה:

ותנא תונא אידך דר' חייא. אן
סהדי דמאי דתפיס להאי כו'
פרש"י כיון דהו כהעדלמ עדים
משמע מדרכי חייא קמיימא וקשה
כיון דלא מצי לאוכוחי הך כרייתא
דהילך אלא מכח קמיימא ליתא
ומנא מונא אקמיימא לכך י"ל
דאן סהדי לאו דוקא דמאי דתפיס
מחשיבין ליה השתא טפי מהעדלמ
עדים ותשיב כאלו מודה ליה
דלדיה הוא אן אן קשה דמ"מ
איכא למיפריך דממני' כי הכי
דהאי מודה להאי נמי מודה להאי
ואפ"ה קמשתבעי כדפריך אקמיימא
ומאי תיקן וי"ל דהשתא נמי מוכח
מכח טעמא דכסמוך אי הילך
פטור לא הו מתקני רצון שזועה
ליכא דכוותה צאורייתא אכל
לרבי חייא קמיימא ליה נמי
בעדלמ עדים פטור מתקני רצון
שזועה צמתני' דחשיב הודאה
צמאי דתפיס חזריה ודוק ללפ"ז
הא דלא קאמר ותנא תונא אקמיימא
משום דמאי דתפיס חשיב כהודאה
והו לא היה פירכמו למעלה
אלא מטעם כי היכי דאן סהדי
להאי כו' ורב ששת אמר הילך
פטור כרצו דנפ' השולל [לקמן
דף ק] גבי עבד קטן פריך ועוד
הילך הוא אן כדכפר חפץ משמע
דהילך חייב ונ' מוס' כ"ג כסח:
ד"ה הלכתא]:

ו"ש"מ דהילך פטור. ו"ת יהא
נאמן בשלם דמינו דעבי אמר
שמים וי"ל כיון דהילך פטור
אם יאמר שמים וי"ל כופר הכל
ואין אדם מעמי ולר"ע לא הו עזות
דמסייע ליה שטרך:

סלעים

הילך כיון דרדיין לא נתן מורה
דמאי דתפיס הילך הוא וקתי' ישבע
אמר הילך פטור דכיון דאמר ליה
הילך כמאן דפרע להו דמי ובשאר
הא לא מודה ליה ולא מידי הלכך
לאו

שזועה לעדים שאינו נשבע על
מה שהעידו אלא על מה
שלא העידו ועל כפירתו הוא נשבע
ולא אהעדלמ וממין לך להחמיר
כל כך: מגלגול שזועה דעד אחד
כדלמרינן והיתה עליו טענה אחרת
שלא היתה מוטלת עליו שזועה
על שניהן דלגלול שזועה דאורייתא
היא דלפינן לה ב"ק ד' (דף כ:):
מואמרה האשה אמן אמן? הרי
שעל מה שלא העיד העד הוא
משביעו: שכן שזועה גוררת שזועה.
עד לא חייבו שזועה אלא על מה
שהעיד והשזועה גוררת שזועה.
תאמר בעדים שעל מה שכפר
הוא נשבע אלא אמר רב פפא
אתי מגלגול שזועה דעד אחד
מה לגלגול שזועה דעד אחד
שכן שזועה גוררת שזועה
תאמר בעדים דממון קא מחייבו
פיו יוכיח מה לפיו שכן אינו
בהכחשה עד אחד יוכיח שישנו
בהכחשה ומחייבו שזועה מה
לעד אחד שכן על מה שמעיד
הוא נשבע תאמר בעדים שעל
מה שכפר הוא נשבע פיו יוכיח
מה לפיו שכן לא ראי זה כראי
זה ולא ראי זה כראי זה הצד
השוה שבהן שעל ידי טענה
וכפירה הן באין ונשבע אף
אני אביא עדים שעל ידי טענה
וכפירה הם באין ונשבע מה
לעצד השווה שבהן שכן לא
הוחזק כפרן תאמר בעדים שכן
הוחזק כפרן ובעדים מי הוחזק
כפרן והאמר רב אידי בר
אבין אמר רב חסדא הכופר במלוה
כשר לעדות בפקדון פסול לעדות
אלא פריך הכי מה לעצד השווה
שבהן שכן אינן בתורת הוהה
תאמר בעדים שישנן בתורת הוהה
הא לא קשיא רבי חייא תורת הוהה
לא פריך אלא דאמר ותנא תונא מי
דמי התם למלוה אית ליה סהדי
ללוה לית ליה סהדי דלא מסיק
ליה ולא מידי דאי הו ליה סהדי
דלא מסיק ליה ולא מידי לא בעי
רבי חייא לאשתבועי הכא כי
היכי דאן סהדי אן סהדי בהאי
ואפילו הכי משתבעי אלא כי
איתמר ותנא תונא אידך דרבי
חייא איתמר דאמר ר' חייא מנה
לי בידך והלה אומר אין לך
בידי אלא ג' וזו והילך חייב
מאי טעמא הילך נמי כמורה
מקצת המענה דמי ותנא תונא
שנים אוחזין במלית והא הכא
כיון דתפיס [א] אן סהדי דמאי
דתפיס] הילך הוא וקתיני ישבע
ורב ששת אמר הילך פטור מ"ט
כיון דאמר ליה הילך הגי זוזי
דקא מודי בגוייהו כמאן דנקיט
להו מלוה דמי באינך חמושים
הא לא מודי הלכך ליכא הודאת
מקצת המענה ולרב ששת
קשיא מתניתין אמר לך רב
ששת מתניתין תקנת חכמים
היא ואידך אין תקנת חכמים
היא ומיהו אי אמרת בשלמא
מדאורייתא הילך חייב מתקני
רבנן אי אמרת מדאורייתא
הילך פטור מתקני רבנן שזועה
דליתא דכוותה בדאורייתא
מיתבי סלעים

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

א) ע"י ב"מ אן שמעיק לבדי רבנו כו' באריכות יתכ. ב) נראה ד"ל ואיתנין לכו"י להא לאוקמה לעיל לבדי רבנו כו'.